

Interpellasjonar og spørsmål til fylkestinget, 29.-30.september 2021

Frist for å sende inn interpellasjon: Torsdag 23.september, kl 0900

Frist for å sende inn spørsmål: Tysdag 28.september, kl 0900

Oversikt mottekne interpellasjonar og spørsmål

Nr.	Avsendar interpellasjon	Tema
1.	Terje Kollbotn (R)	Stopp nedbemanningsprosessen i BKK produksjon / EVINY – sats heller på styrt utvikling i kraftselskapet!
2.	Jeanette Syversen (R)	Stopp utflagginga av offentlege oppdrag.
3.	Symporien Pombe (SV)	Beredskapsplan ved anløp av atomdrevne ubåter
Nr.	Avsendar spørsmål	Tema
1.	Helge Stormoen (Frp)	Morgenavgang med bybanen til Bergen lufthamn, Flesland
2.	Pauline Tomren (MDG)	Varslingsrutinar på vidaregåande skular i fylket
3.	Terje Kollbotn (R)	Storebrand som pensjonsleverandør
4.	Terje Kollbotn (R)	Varslingsinstituttet i fylkeskommunen
5.	Jeanette Syversen (R)	Innvandrere og minoritetsspråklige sin rett til vidaregåande opplæring

MOTTEKNE INTERPELLASJONAR

1. Terje Kollbotn (R); om stopp nedbemanningsprosessen i BKK produksjon / EVINY – sats heller på styrt utvikling i kraftselskapet!

Stopp nedbemanningsprosessen i BKK produksjon / EVINY – sats heller på styrt utvikling i kraftselskapet!

Kraftselskapet BKK feira hundre stolte år som offentlig kraftselskap i 2020. 15.september 2021 vart det meldt at BKK Produksjon skal skifte namn til EVINY. Dagen etter vedtok styret i BKK Produksjon eit forslag frå konsernleiinga i BKK om verksemdoverdraging (outsourcing) av byggjeseksjonen i BKK til Spilde Entreprenør på Voss. Vedtaket vart gjort mot røystene frå dei tilsette sine representantar.

Dette kan i første omgang omfatte 22 dyktige BKK-tilsette som jobbar, bur og skattar i Vaksdal, Modalen, Masfjorden, Voss og Samnanger kommunar. Dei syter i dag for at BKK sine kraftanlegg bygd opp gjennom generasjonar, blir halde godt ved like og rusta opp. I neste omgang vil tilsette innan drift og vedlikehald (mekaniske fag, elektrofag, lager og transport) kunne bli råka av den nye BKK-strategien. Både reinhald, kantinedrift og vaktmestertjenester er alt skilt ut.

Det er ingen fornuftige og saklege samfunnsmessige grunnar til å godta at det heileigde offentlege kraftselskapet BKK no freistar å skalta og valta med eigne arbeidsfolk til fordel for utanforståande selskap som skal overta arbeidet og bli hyra inn på kontraktar!

Spørsmål i Vestland fylkesting til fylkesordføraren:

1. Er fylkesordføraren samd med interpellanten sine vurderingar om at vedtaket om utskiljing av byggjeseksjonen i BKK Produksjon bryt med kraftselskapet BKK sin hundreårige historie og tradisjon med å halde oppe og utvikle den faglege kompetansen i eigen regi?
2. Deler fylkesordføraren interpellanten sitt syn om at BKK bør halde fram med å nytte eigne tilsette i lokalsamfunna, og at dette på betre vis vil sikra vidareutvikling av fagleg og stabil kompetanse og beredskap, samt garantere for lærlingar i dei aktuelle faga?

3. Er fylkesordføraren samd i at styrevedtaket om utskiljing ikkje er forenleg med BKK sine egne statuttar om at konsernet «skal bidra til en positiv samfunnsutvikling generelt og i de lokalsamfunn som er berørt av vår virksomhet spesielt»?
4. Er fylkesordføraren samd i at vedtaket om utskiljing bør gjerast om, slik dei tilsette sine organisasjonar ber om – og kva vil i so fall fylkesordføraren gjere for å medverke til dette?

Framlegg til vedtak:

Vestland fylkesting beklagar at fleirtalet i styret i BKK Produksjon har vedtatt å skilje ut byggeseksjonen i kraftselskapet BKK. Fylkestinget vil oppmode fylkesordføraren og Vestland fylke sin styrerepresentant i konsernstyret i BKK om å medverke til å få oppheva dette vedtaket.

Utfyllande grunngjeving for interpellasjonen:

Alle fagavdelingane i BKK Produksjon jobbar i dag tett saman på tvers av faggrupper for å sikre effektiv og god organisering av arbeidet heile året, med gode interne HMS- rutinar og eit godt felles arbeidsmiljø. Dei forvaltar lokalkunnskap og spesialkunnskap som det har tatt mange år å byggje opp. Ved innleige på større oppdrag (nybyggjing og revisjonar) er egne fagarbeidarar og ingeniørar i BKK, som kjenner anlegga inn og ut, ein viktig føresetnad for gode resultat. 39 kraftverk i fjell eller i dagen (i både klasse 1, 2 og 3 etter beredskapsforskriften), nær hundre dammar, mange bekkeinntak, fleire hundre kilometer vassstunnellar og anleggsveggar og mange lukehus og beredskapshytter, er deira arbeidsområde i dag. I tillegg har BKK strenge konsesjonskrav til vassdrag, minstevassføring, fisk og ikkje minst beredskap og tryggleik for egne folk, innleige og tredjeperson som skal bli ivaretatt året rundt. BKK sitt enorme samfunnsansvar dekkjer både optimalt drifts- og vedlikehaldsnivå og samfunnstryggleik. I staden for å byggje ned desse fagmiljøa, bør BKK Produksjon satse mykje meir på lærlingar i alle aktuelle fag og vidareføre både fagarbeidar- og ingeniørkompetansen i alle fagkategoriar i egne rekkjer. Dette er det motsette av ein strategi med enno meir innleige av norsk og utanlandsk arbeidskraft. Erfaringane under coronapandemien har understreka kor sårbart og viktig dette området er å halde i eigen regi.

Både lokale tillitsvalde og andre tilsette i BKK, lokalpolitikarar i vertskommunar, som har gitt store naturverdiar til storsamfunnet, og mange andre har engasjert seg sterkt for å få stoppa dette uansvarlege og svært distriktsfiendtlige forslaget frå konsernleiinga i BKK - utan at dei har blitt tatt på alvor til no.

Vestland fylkeskommune er ein stor og viktig aktør i BKK, saman med Bergen kommune og mange andre kommunar, samt Statkraft som største aksjonær. Storparten av naturressursane, nedslagsfelta og anlegga til BKK er i vertskommunar som Vaksdal, Masfjorden, Modalen og Samnanger, medan 0,25 % er i Bergen. BKK er eit heileigd offentleg selskap, med oppnemnde offentlege representantar i konsernstyret for å ivareta eit offentleg samfunnsansvar. Det gjeld og dei tilsette og lokalsamfunna i vertskommunane.

Dette forslaget bryt difor fullstendig med BKK sitt formål:

«BKK er en betydelig samfunnsaktør, og skal vise ansvarlighet i forhold til samfunnet som har gitt oss anledning til å forvalte ressursene. Konsernet skal bidra til en positiv samfunnsutvikling generelt og i de lokalsamfunn som er berørt av vår virksomhet spesielt»

BKK vart bygd opp gjennom kraftutbyggjing i fjella i indre strok mellom anna for å levere kraft til lokal industri, innbyggjarane og vertskommunane og til heile Bergensområdet. BKK, ikkje minst på Dale i Vaksdal og Matre i Masfjorden, har vore svært viktige arbeidsplassar både for BKK og for lokalsamfunna. Dei tilsette som no opplever å bli fullstendig overkøyrd av konsernleiinga, har unik og høg fagkompetanse og detaljkunnskap om alle anlegga, bygd opp gjennom fleire generasjonar. Det er dokumentert meir enn nok arbeid for egne fast tilsette innan drift og vedlikehald heile året i all framtid, i staden for at meir og meir basert på innleige. Både utifrå trygging- og beredskapsomsyn, samfunnskritisk infrastruktur og samfunnsøkonomiske og strategiske vurderingar vil dette vere mest fornuftig. BKK skryt av at dei har som mål å bli det grønaste kraftselskapet i landet. Då bør dei starte med i større grad å nytte kortreist lokal arbeidskraft i egne rekkjer og klimavenlege, trygge jobbar i lokalsamfunna rundt. Denne fagkompetansen er og ein viktig faktor for ytterlegare energieffektivisering i alle desse kraftanlegg anlegga.

I den pågåande stortingsvalkampen har fleire raud-grøne parti og LO tatt til orde for at no er det arbeidsfolk sin tur i dette landet. Det som skjer i kraftselskapet BKK i denne samanhengen er det stikk motsette – i praksis rein høgrepolitikk basert på snevre bedriftsøkonomiske kalkyler. Valresultatet har vist at fleirtalet i Vestland og resten av landet ynskjer ein heilt annan politisk kurs.

Difor vil vi i partiet Raudt på det sterkaste oppmode fylkesordføraren, fylkestinget og fylket sin representant i konsernstyret, Anne Gine Hestetun, om å alliere seg med eigarkommunane og dei tillitsvalde i denne saka for å sikre ei strategisk utvikling i selskapet.

Utskiljingsprosessen bør bli nullstilt - og ein prosess for styrt utvikling av produksjons- og vedlikehaldsleddet i BKK må bli etablert. I første omgang må offentleg eigarstyring og eigarmakt bli nytta for å sikre at alle framleis har sin jobb på byggseksjonen i BKK Produksjon. I neste omgang vil det og vere naturleg for det nye Stortinget etter valet å utfordre hovedaksjonør Statkraft sin eigarskapstrategi i BKK i den same leia.

Svar frå fylkesordføraren:

Innleiingsvis understrekar fylkesordførar at premisset for interpellasjonen om at Vestland fylkeskommune sin posisjon i BKK avgrensar seg til ein styreplass. Vlfk er ikkje eigar i BKK.

Spørsmål 1

BKK har som interpellanten kjem inn på i spørsmålet sitt spela ei av hovudrollene i historia om vasskrafta i vår region. Når selskapet skil ut ein kommersiell del av selskapet under namnet Eviny, så representerer dette eit nytt kapittel i denne historia. Det nye selskapet skal no nytte erfaringane og kunnskapane sine i konkurranse med både innanlandske og utanlandske selskap. Det vil by på nye utfordringar for selskapet og dei tilsette, men også store moglegheiter for å veksa i konkurransen i denne marknaden.

Spørsmål 2

Vestland fylkeskommune skal gjennom sin plass i styret i BKK gjere sitt for å sikre at selskapet fortset å levere energi og infrastruktur på ein måte som lever opp til selskapet sitt formål og sikre konkurransekrafta til selskapet. Så understrekar eg at Vestland fylkeskommune ikkje er eigar av BKK, og me har derfor ikkje høve til å binda eigarane i selskapet. Vi skal også saman med dei andre likevel saman med eigarane vere klare på at selskapet skal vere ein god arbeidsgjevar, og jobbe for at selskapet også i framtida skal vere ein av våre viktigaste samarbeidspartnarar i å skape lærlingplassar for ungdom i fylket.

Spørsmål 3

Fylkesordføraren kjenner ikkje til dei opplysingane styret sit inne med som grunnlag for vedtaket.

Spørsmål 4

Det ligg til styret å fatta avgjerda, og dei har den heile kunnskapen som ligg til grunn for vedtaket, og igjen understrekar fylkesordførar at fylkeskommunen ikkje er eigar i BKK.

2. Jeanette Syversen (R); om stopp utflagginga av offentlege oppdrag

Stopp utflagginga av offentlege oppdrag

NRK avdekka i sumar at «Skulebas» var eit av i alt 14 skip, i offentlege anbod som no har gått til utanlandske verft. Dette er første fylkestinget etter sumaren og stortingsvalet. Med ny regjering er det er duka for ny politisk kurs i Norge. Raudt vil motverke at offentlege oppdrag blir sendt ut av landet.

«Skulebas» er eit opplæringsfartøy vi i Vestland fylkesting har vore tverrpolitisk samde om å investere i, men det er ikkje semje om å flagge ut. Eit slikt byggeoppdrag kan gje ringverknader, m.a. skatte- og avgiftsinntekter til det offentlege. I dette tilfellet er det eine norske verftet, Stadyard, til og med på same øya som den skulen som skal bruke båten. Elevane kunne fått høve til å følgje bygginga. Raudt skreiv difor eit ope brev til fylkesordføraren 16.juli 2021, for å be han om å kalle inn til hastemøte i fylkesutvalet for å stoppe denne utflagginga, noko han avviste.

Fylkesordførar leiar ein koalisjon her vest, som har gått i bresjen for å sikre læreplassar i fylkeskommunal regi og skjerpe seriøsitetskrava. Kor mange læreplassar verftet i Danmark stiller til disposisjon er hittil ukjent. Fylkesordføraren sin leiar skal no forhandle om regjeringsmakt med AP, og SV. Då er det grunn til å anta at nasjonal råderett og suverenitet, fagarbeidarutdanninga, faste trygge jobbar i distrikta, og det grøne skiftet vil stå høgt på agendaen. Ein kjem ikkje til å finne robuste løysingar på dette, utan å ta stilling til elefanten i rommet.

Det er på tide å vise vilje til å utfordre handlingsrommet i EØS avtala, seie opp abonnementet på høgrepolitikk, og bli herre i eiga hus. Etter koronapandemien sine konsekvensar, treng folk arbeid i lokalsamfunna. Då må vi vekte samfunnsnytte framfor kortsiktige innsparingar i anboda våre! Det er ein skandale korleis kompetanse blir bygga ned, slik vi har sett i verftsindustrien, der vi no må til Aust-Europa for å få bygga skrog, stikk i strid med norske interesser.

Kva kostar det oss å sende oppdrag ut av landet, i tapt kompetanse, skatt og ikkje minst utslepp? Det grønne skiftet her heime, inneber å satse på yrkesfaga, skape arbeidsplassar, lære-plassar, og skatteinntekter ved å stimulere til lokal aktivitet! Det må bli nulltoleranse for subsidieeksport, så ikkje midlar frå Enova hamnar på spanske skipsverft i staden for verfta på Stord eller andre plassar i landet. Vi må kunne begå demokrati, gjennom fleirtalsvedtak om reglement for offentlege innkjøp og oppdrag utan at det skal opp til handsaming i EFTA domstolen. Eit seriøst og klimavennleg arbeidsliv er avhengig av ein offentlig sektor som ikkje bare står for subsidier. Det offentlege må stille krav til bruk av seriøse aktørar med landsdekkjande tariffavtalar og lærlingplassar. Det kan skape enorme samfunnsmessige vinningar for heile landet.

Spørsmål til fylkesordførar Jon Askeland:

1. Er Fylkesordførar samd med at «Skulebas» skal byggjast i Danmark, heller enn i Måløy, der ein leverandør var klar til å byggje skipet med 10 millionar i margin?
2. Har fylkesordførar tal på kva «Skulebas» kunne ha skapt av samfunnsøkonomiske vinningar om ein vekta andre kriterier enn pris?
3. Kan fylkesordførar seie med handa på hjartet at han vil gjere alt i si makt for å endre på rammene som ligg i anboda som fylkeskommunen lyser ut, slik at samfunnsnytte blir vekta tyngre?

Vedtak:

Fylkestinget i Vestland vil vekta å prioritere samfunnsøkonomiske omsyn i offentlege anbod og anskaffingar, slik at Vestland fylkeskommune kan operere som ein positiv og mektig samfunnsnyttig aktør, for lokalsamfunna ute i distrikta våre. Dette skal også være ein del av Vestland Fylkeskommune sin kommunikasjonsstrategi ut mot næringsaktørar og entreprenørar.»

Svar frå fylkesordføraren:

Spørsmål 1

Fylkesordføraren er samd i at det hadde vore hyggeleg om det lokale verftet i Måløy hadde vunne konkurransen, men det var knapt 17 millionar kroner dyrare enn leverandøren som vant anbudet. Også det norske verftet ville bygd skroget utanlands. Fylkesordføraren meiner at fylkeskommunen må fylgja dei lover og forskrifter som til ei kvar tid gjeld og at det derfor ikkje var mogleg å lyse ut denne konkurransen berre i Noreg. Dette vart grundig belyst i siste politikardag.

Spørsmål 2

I konkurransen var pris vekta med 45%, slik at tildelingskriterier design, kvalitet på utstyr og gjennomføringsevne samla var viktigare. Konkurransen knytt til Skulebas har tidlegare blitt avlyst då dei innkomne tilboda var langt over budsjettet. Arbeidet med å få ned kostnadene har derfor vore avgjerande for gjennomføringa av prosjektet. Dei samfunnsmessige vinningane av lokal industri vil nok ikkje vere mogleg å måle på eit enkelt prosjekt, men generelle vurderingar knytt til industriarbeidsplassar kan nyttast.

Spørsmål 3

Fylkesordførar deler interpellanten sitt ynskje om at fylkeskommunen sin aktivitet i størst mogleg monn kjem innbyggjarane og samfunnet til nytte.

Me vil gjera det me kan for å utnytta handlingsrommet innan Lov om offentlege anskaffingar og EØS-avtalen. Pris er også ein del av samfunnsnytta.

3. Symphorien Pombe (SV); om beredskapsplan ved anløp av atomdrevne ubåter

I Strålevernrapport 2018:10 står det at anløp av allierte reaktordrevne fartøy til Norge har gått fra 10-15 anløp i året til 30-40 anløp.

«Disse anløpene har for det meste vært til Haakonssvern men i økende grad nå også i farvann i Nord-Norge».

Økningen i anløpene gjør sjansen større for at Norge kan bli berørt av en større eller mindre hendelse i et reaktordrevet fartøy. For eksempel grunnstøting, kollisjon, lekkasje, brann og alvorlig reaktorhavari. Det vil være en katastrofe ikke bare for Bergen, men for kysten, for havet og for hele området om vi fikk en atomulykke på Haakonssvern.

Vestlandskystens kontroll og sikkerhet med marinebasen Haakonsværn i Bergen må styrkes og ivaretas. Det sies at i dag får statsforvalteren en uke før ankomst av ubåt, og det kan synes som at det er hele beredskapen.

Dette er vanskelig å vite for anløp og beredskap er innhyllt av hemmelighold av sikkerhetsmessige hensyn. Det gjør at kystbefolkningen er uvitende og uforberedt på det som kan komme. Til sammenligning så nekter land som Nederland ubåt fra USA, mens Canada har beredskap med ekstrem kompetanse.

Spørsmål til fylkesordføreren:

I hvor stor grad er fylkesordføreren og fylkeskommunen som regional utviklingsaktør, kjent med og involvert i beredskapsplaner og planar i forbindelse med anløp av atomdrevne ubåter i vårt fylke.

Tillit til styresmakter er avgjerande i sikkerhetspolitikken. Vil fylkesordføreren være med å jobbe for større åpenhet omkring anløp av atomubåter i vårt fylke.

Forslag til vedtak:

1. Fylkesordføreren og Vestland fylkeskommune krever at befolkningen blir varslet når atomubåtar har landligge på Haakonsværn.
2. Styresmakterne må krevje svar på om ubåtar i våre farvann har atomvåpen om bord.
3. Om INF avtala ikkje vert fornya, bør Vestland fylke be regjeringa om å stogge anløp av fartøy i vår region som kan bere atomvåpen.

Svar frå fylkesordføreren:

Fylkeskommunen har ikkje ansvar i forsvarsspørsmål, og vert ikkje informert om anløp av atomfartøy til fylket.

Det er Statsforvaltaren i Vestland som arbeider med planverket knytt til beredskap i samarbeid med blant andre Forsvaret og Sivilforsvaret.

Dersom det oppstår ei beredskapshending, vil fylkeskommunen ta del i Statsforvaltaren sitt beredskapsarbeid.

MOTTEKNE SPØRSMÅL

1. Helge Stormoen (Frp); om morgengang med bybanen til Bergen lufthavn, Flesland

Morgengang med Bybanen til Bergen Lufthavn, Flesland.

Gjennom det siste halvannet året har reiseaktiviteten til og fra Bergen Lufthavn vært på et lavt nivå som følge av restriksjoner i forbindelse med Covid 19.

I takt med den gradvise gjenåpningen av samfunnet, har også antall flybevegelse økt ved lufthavnen.

Med daglige innen- og utenlands flytilbud fra kl 06.00, har reisende og ansatte som har sin arbeidsplass på Bergen lufthavn svært begrenset kollektivtilbud til de første morgengangene.

Spørsmål:

Vil Skyss ta initiativ til å etablere morgenganger med Bybanen fra Bergen sentrum til Bergen Lufthavn, Flesland, slik at reisende og de som har sin arbeidsplass på flyplassen kan benytte Bybanen som kollektivbefordring?

Svar frå fylkesordføreren:

Bybanen køyrer ut frå depot ca kl. 05, og har første avgang frå Bergen lufthavn kl. 05.11 på kvardagar. Første avgang frå Byparken til flyplassen er dermed kl. 05.45, med ankomst flyplassen kl. 06.28. Dette er uendra frå før pandemien.

På bakgrunn av vurderingar av reisebehov og driftskostnader er det ikkje sett som tenleg å starte tilbodet tidlegare, innanfor dei gjeldande økonomiske rammene. Om ein ser til andre byar i Europa er det er ikkje uvanleg at det kapasitetssterke tilbodet ikkje dekker dei mindre reisestraumane i utkanten av driftsdøgeret. Den korte perioden med opphald av drift på Bybanen om natta har også ein funksjon for vedlikehald av infrastrukturen. Om ein ønskjer å etablere eit rutetilbod i regi av Skyss til flyplassen tidleg morgon kan eit meir kostnadseffektivt alternativ vere eit alternativ med buss.

2. Pauline Tomren (MDG); om varslingsrutinar på vidaregåande skular i fylket

Spørsmål om varslingsrutiner på vidaregåande skoler i fylket

Vestland fylkeskommune skal vere ein god arbeidsplass for alle tilsette. Dessverre har vi sett i media at det foregår mobbing av tilsette ved ein av skulane våre, og at handteringa frå fylkeskommunen sin side har svikta. Det kjem fram i NRK at fylkeskommunen sitt varslingsutval meiner det er behov for at fylkeskommunen kvalitetssikrar interne rutinar for handsaming av varsel.

Derfor har eg følgande spørsmål til fylkesordføraren:

Korleis følger fylkeskommunen opp anbefalinga frå varslingsutvalet om å kvalitetssikre interne rutinar for å ta imot- og handtere varsel grundig nok?

Svar frå fylkesordføraren:

Fylkesordføraren ha fått opplyst at fylkeskommunedirektøren vil gjennomføre ei heilskapleg evaluering med ekstern bistand, som også vil omfatte gjennomgang av varslingsrutinane, inkl informasjon/opplæring og praktisering av desse. Ellers viser fylkesordføraren til svar på spørsmål frå representanten Terje Kolbotn om varslingsinstituttet i fylkeskommunen.

3. Terje Kollbotn (R); om Storebrand som pensjonsleverandør

Skriftlege spørsmål om Storebrand som pensjonsleverandør.

Frå januar 2021 overtok Storebrand som leverandør av tenestepensjonen i fylkeskommunen. I konkurransegrunnlaget til anbodet lå det inne ein klausul om at ansvar for pensjonsrådgjeving vart overført til leverandøren. Dette var ein funksjon som fylkeskommunen tidlegare sto for sjølv, ved ein eigen pensjonsrådgjevar i HR-avdelinga.

Etter byttet til Storebrand som pensjonsleverandør, opplever mange tilsette i fylkeskommunen at pensjonsrådgjevinga er mangelfull. Når ein freistar å finne ut kva ein vil få i tenestepensjon, får ein lite hjelp frå Storebrand, som ikkje viser seg i stand til å kalkulere pensjon på same nivå som den tidlegare leverandøren KLP gjorde.

Spørsmål til fylkesordføraren:

- 1) Har Storebrand levert det dei skal etter anbudsavtalen?
- 2) Kva vil fylkesordføraren gjere for å sikre at dei tilsette får god nok informasjon om sin framtidige pensjon.

Svar frå fylkesordføraren:

Spørsmål 1

Storebrand overtok som leverandør av tenestepensjon for Vestland fylkeskommune 1. januar 2021 i samsvar med Fylkestinget sitt vedtak 30. september 2020.

Fylkeskommunedirektøren er ikkje kjent med at nokon av VLFK sine pensjonistar ikkje har motteke den pensjonen dei har krav på etter Hovudtariffavtalen i KS området. Dei negative tilbakemeldingane som er motteke frå tilsette og pensjonistar er hovudsakeleg knytt til manglande høve til å rekne ut eigen pensjon via nettbasert kalkulator. Tilsette må i staden ta direkte kontakt med selskapet per telefon og er avhengige av å nå fram til aktuelle rådgjevarar. Dette har ikkje fungert tilfredsstillande for alle og er noko administrasjonen har teke opp med Storebrand. Det vert opplevd som ein mangel at Storebrand enno ikkje har fått på plass ein slik nettbasert kalkulator. Fylkeskommunen vurderer difor kva sanksjonar som kan vere aktuelle å fremje ovarfor selskapet, t.d. redusert pris.

Spørsmål 2

Administrasjonen har teke opp aktuelle problemstillingar med Storebrand gjennom laupande dialog og faste statusmøte. Det er avtalt hyppigare statusmøte i tida framover og administrasjonen har inntrykk av at Storebrand forstår dei utfordringane som er meldt inn og tek desse på alvor.

Storebrand vil i 2021 og 2022 halde fram med informasjonsmøte og individuell rådgjeving om pensjon for tilsette og ombodsmenn i Vestland fylkeskommune.

I samsvar med Fylkestinget sitt vedtak i saka vil fylkeskommunedirektøren leggje fram ei samla evaluering og tilråding om eventuell utløyning av opsjon for året 2023 til Fylkestinget sitt møte i mars 2022.

4. Terje Kollbotn (R); om varslingsinstituttet i fylkeskommunen

Skriftlege spørsmål om varslingsinstituttet i fylkeskommunen.

I følgje NRK Vestland sist veke, har Vestland fylkeskommune gjort alvorlege feil i ei varslings sak som gjaldt mobbing, trakassering og frykktkultur på ein vidaregåande skule i fylket.

I staden for å ta varselet på alvor, vart det opna personalsak mot varslaren. Det tok svært lang tid, og fleire varsel vart sendt, før saka vart sendt til Varslingsutvalet. I rapporten frå Varslingsutvalet blir det og peika på at dette er brot på fylket sine etiske retningslinjer om tillit, openheit og takhøgde.

Saka viser at varslingsinstituttet i Vestland fylkeskommune ikkje fungerer slik det skal. Slike saker gjer at mange tilsette vil kvi seg for å varsle om graverande forhold i framtida. Dei kan risikere å sjølv bli straffa for det.

Spørsmål til fylkesordføraren:

1. Kva vil fylkesordføraren gjere for å retta opp att tilliten til varslingsinstituttet i fylkeskommunen?
2. Korleis vil fylkesordføraren syte for at framtidige varslarar blir tatt på alvor og ikkje blir straffa på noe vis?

Svar frå fylkesordføraren:

Spørsmål 1

Vestland fylkeskommune er svært oppteken av at alle tilsette i fylkeskommunen skal ha eit godt arbeidsmiljø. Dette har vore og er ei krevjande sak for alle involverte. Sjølv om Varslingsutvalet har gjennomført ei forsvarleg handsaming av saka, vil det alltid vere læringspunkt i slike vanskelege saker. Fylkeskommunedirektøren vil difor gjennomføre ei evaluering av prosessen med ekstern bistand. Dette vil bidra til at tilliten til varslingsinstituttet vert vidareført.

Spørsmål 2

Fokuset er no å få avslutta saka på ein god måte i dialog med involverte partar. Det er sett i gang eit tett samarbeid med tillitsvalde og verneombod, både på lokalnivå og fylkesnivå, og det vert arbeidd med tiltak saman med tilsette for å sikre eit godt psykososialt arbeidsmiljø for alle tilsette på skulen. Fylkesordføraren opplever at ein har teke situasjonen på høgste alvor, og at ingen har blitt straffa. Samstundes har fylkesordføraren stor forståing for at det er krevjande for dei involverte å stå i ein slik prosess.

5. Jeanette Syversen (R); om innvandrere og minoritetsspråklige sin rett til vidaregåande opplæring

Grunngitt spørsmål om elever som ikkje har fått svar på søknad om opplæring.

En tidligere elev ved Nygård skole har søkt vidaregåande opplæring og tok kontakt med lærere ved skolen. Hun var stresst fordi hun ikke hadde fått svar, og frist for at søker kunne sende svar på tilbud, begynte å nærme seg. Hun har forsøkt å kontakte de vidaregåande lærestedene direkte, men lyktes ikke da de var sommerstengt. Gjennom en tidligere lærer fikk hun et nummer og fikk tak i en rådgiver, saksbehandler eller en fra opplæringskontoret (uklart). Da fikk hun vite at hun ikke hadde fått plass på grunn av at hun hadde søkt sent. Hun hadde ikke søkt etter frist, som var 1. april, hun hadde søkt før. Derimot var det *mange* som hadde søkt i januar. "Søke sent" betyr altså "senere enn andre", ikke "etter søknadsfristen".

Etter at en lærer ble presentert denne saken, har denne læreren også fått en ny elev i et annet kurs som heller ikke har fått plass i vidaregåande opplæring. Fortellingen var det samme: Ingen svar på søknad, ikke mulig å ta kontakt, og etter at sommerferien var over, fikk hun beskjed om at hun hadde søkt sent. "Sent" betyr igjen altså: "senere enn andre", ikke "etter frist". Eleven fortalte at opplæringskontoret hadde sagt at det ikke ble plass på henne, men at de "lovet at hun skulle få neste år".

- 1) Er det lovlig og vanlig praksis å ikke sende svar til søkere som søker innen fristen? Er det lovlig å bruke et "førstemann til mølla"-prinsipp for opptak? Altså å gi plass på grunnlag av *når* man søker, fremfor likebehandling av alle som søker innen fristen?
- 2) Hvor mange elever har søkt og ikke fått svar? Er fylkesordfører enig i at det haster å følge opp elever som sitter i uvisse, med et administrativt tiltak?
- 3) Elever med ungdomsrett eller voksenrett har lovfestet *rett* til vidaregåande opplæring. Hvor mange av de det gjelder har ikke fått svar eller tilbud, hvorfor og i hvilken hjemmel?

- 4) Kan fylkesordfører se at punkt 2 og punkt 3 i vedtak om Vestland fylkeskommune som antirasistisk sone, er relevant for saken, og blir disse fulgt opp på en systematisk måte i administrasjonen for opplæring og integrering?
- 5) Hva vil fylkesordfører gjøre for å sikre at de konkrete elevenes rettigheter spesielt og innvandrere og minoritetsspråklige sine lovfestede rettigheter innen opplæring generelt blir ivaretatt på en god måte?

Svar frå fylkesordføraren:

Spørsmål 1

Forvaltningslova §11a, gjev føringar for forvaltningsorganet og det skal seinast svarast ut innan ein månad etter at søknad er motteke. Alle søkjarar får svar på søknad. Det har i årets søkjarprosess for inntak til vidaregåande opplæring for vaksne ikkje vore gjevne svar til alle søkjarar innan frist.

Vigo vaksen portalen er den portalen dei vaksne søker i.

Portalen registrerer dato den vaksne registrerer seg som brukar i web løysinga, og ikkje datoen søknaden vert sendt til fylkeskommunen.

Søklar kan be om automatisk kvittering på innsendt søknad. Det er ikkje alle søkjarane som ber om dette. Fylkeskommunen brukar mykje tid for å rådgje søklar og innhente naudsynt dokumentasjon slik at ein vidare kan ferdigstille søknad og gjere vedtak.

Dette kan og føre til at søklar opplever søknadsprosessen som lang.

Søknadane vert handsama fortløpande for å avklare rettsspørsmål til søklar. I dette skriftlege svaret til søklar vert det gjevne informasjon om rett, omfang av opplæringa og vidare saksgang. Inntaket til vidaregåande opplæring for vaksne vert ikkje gjort før administrativ frist 1.4.

Opplæringsloven § 6-49 gjev prioritert inntaksrekkefølge:

1. Voksenrett
2. Fullføringsrett
3. Dei som ikkje har voksenrett takast inn om det er plass

Spørsmål 2

Vestland fylkeskommune har administrativ frist for innsøking 1.4 Dette for å kunne starte inntaket til skulane etter opplæringslova §6.49. Vaksne kan normalt søka vidaregåande opplæring uavhengig fristane i forskrift til opplæringslova § 6-8j f forskrifta § 6-47

Alle vaksne som har søkt innan 1.4 har fått svar.

Fylkeskommunane nyttar ein administrativ søknadsfrist slik at ein får forsvarleg tid til å handsama søknaden fram til inntak til vidaregåande opplæring tilrettelagt for vaksne.

I Vestland er det i Vigo vaksen frå 1.1.2021 registrert inn 1838 nye søknader.

1156 av desse søkte innan 1.4.2021. Dei resterande 682 er registrert inn etter administrativ søknadsfrist 1.4.

Dei fleste av søkjarane med voksenrett har fått skriftleg tilbod om opplæring hausten 2021.

Vigo vaksen gjev oss diverre ikkje moglegheit til å rapportere tall over kor mange som har fått plass. Systemet skal sommaren 2022 etter planen erstattast med VISMA in School.

Fylkesordfører er samd i at søknadsprosessen kan verte opplevd som lang for mange søkjarar. Fylkesordfører er kjend med at Fylkeskommunedirektør har sett i verk tiltak for å evaluere og styrka arbeidet med inntak til vidaregåande opplæring for vaksne. Arbeidet skal sikre at søkjarar får svar og tilbod til rett tid.

Spørsmål 3

Alle søkjarar til vidaregåande opplæring med ungdomsrett har fått tilbod om inntak til vidaregåande opplæring.

Frå 1.1.21 til 28.9.21 er det registrert 1838 nye søknader til vidaregåande opplæring for vaksne. I perioden 01.01.21 til 01.04.21 var det registrert 1157 søkjarar. Av desse søkarane hadde 557 voksenrett og desse har fått tilbod om opplæring.

I tida frå 01.04.21 til 28.09.21 er det registrert 681 søkjarar, desse er kontinuerleg under handsaming og har fått svar / vil få svar fortløpande.

Rettssøkjarar vil få tilbod om opplæring innan rimeleg tid, etter opplæringslova §6-47.

Spørsmål 4

Inntaksreglementet skal ta i vare rettighetene og bygger på objektive kriterium.

Reglementet skal ivareta likehandsaming og likeverd.

Det er sett ned ei eiga arbeidsgruppa som skal evaluere inntaket

til vidaregåande opplæring for vaksne. Arbeidsgruppa skal mellom anna identifisere område som har gitt utfordringar til dømes informasjon-kommunikasjon internt og utad, teknisk innføring av ViS, arbeidsflyt og rutinar. Arbeidsgruppa skal og gjere framlegg om forbetringar i heile arbeidsflyten frå søknad til den vaksne er i gang med opplæringa.

VLFK jobbar forebyggjande mot diskriminering der dei vidaregåande skulane står for hovuddelen av arbeidet og avdelingsdirektør for opplæring og kompetanse har det overordna ansvaret. Mellom anna har Vestland fylkeskommune avtale med NAV om ulike opplæringstilbod for minoritetsspråklege vaksne.

Spørsmål 5

Opplæringslova § 3-12 Særskilt språkopplæring for elevar frå språklege minoritetar og felles rutine skal sikre at elevar som har rett til særskild språkopplæring får oppfylt retten

sin. Rutinen omfattar elevar, deira føresette, skuleeigar og dei vidaregåande skulane. Det er rektor ved skulane som har ansvar for at rutinen vert følgt.

Vaksne som får vidaregåande opplæring etter §4A-3 har ikkje rett til særskilt språkopplæring etter §3-12. Grunngevinga er at opplæringa skal vere tilpassa behova til den enkelte vaksne. Det same gjeld for ungdom som får vidaregåande opplæring etter opplæringslova § 4A-3.

Deltakarar i vidaregåande opplæring etter §4A-3 med anna morsmål enn norsk eller samisk, kan likevel få særskilt språkopplæring når det er behov for slik tilpassing for at den vaksne skal ha tilstrekkeleg utbyte av opplæringa.

Ved skulestart vert eleven informert om retten til særskilt språkopplæring i startsamtalet. Vidare vert det gjennomført ei kartlegging av eleven sin norskdugleik. Fylkeskommunen har utarbeida ei eiga kartlegging saman med Høgskulen på Vestlandet og lærarar med norsk som andrespråk i Vestland.

Vurderingsverktøyet er utvikla for å støtte skulane i arbeidet med å kartlegge elevane sin dugleik i norsk; (1) som grunnlag for å kunne gjere vedtak om særskild språkopplæring, og (2) som grunnlag for det pedagogiske arbeidet med språk og tilrettelegging i klasserommet.